

BESZÁMOLÓ
A DÁMK BERCZKI IMRE HELYTÖRTÉNETI GYŰJTEMÉNY
2014. ÉVI MUNKÁJÁRÓL, MŰKÖDÉSÉRŐL

Bevezető

A Berczki Imre Helytörténeti Gyűjtemény 2000. április 14-én kapta meg a működési engedélyét, jelenleg a DÁMK intézményegységeként, működő, önkormányzati fenntartású, városi muzeális intézmény.

Az alapító okirat szerint:

- **jellege:** helytörténeti gyűjtemény/közérdekű muzeális gyűjtemény
- **gyűjtőköre:** néprajz, történet, agrártörténet

Jogszabályban meghatározott közfeladata:

- Múzeumi tevékenység ellátása, közérdekű muzeális gyűjteményként a muzeális értékű és jellegű tárgyi és dokumentációs anyag felkutatása, begyűjtése (megvásárlása), őrzése és védelme Dévaványa város közigazgatási területén.
- A muzeális anyag tudományos, közművelődési és gazdasági érdekeknek megfelelő állagmegóvása, nyilvántartása, feldolgozása, közzététele, a tudományos eredmények közzététele.
- Helytörténeti ismeretek terjesztése, oktatása, oktatási intézményekkel való együttműködés.
- Részvétel a megye tudományos életében, együttműködés hazai, megyei, járási múzeumokkal, valamint helytörténeti értékek védelmére, mentésére, népszerűsítésére szerveződő megyei, járási és helyi szervezetekkel és intézményekkel.
- Muzeális értékek bemutatása, állandó és időszakos kiállítások rendezése, kulturális hagyományokat felelevenítő rendezvények szervezése.
- Muzeális értékek nyilvántartása, leltározása, számítógépes feldolgozása.

Részletes feladatok:

- A muzeális emlékek védelméről szóló jogszabályokban, az ágazati főhatósági utasításokban és a fenntartó határozataiban foglalt tudományos és közgyűjteményi feladatok végrehajtása, érvényesítése a város területén.
- Külön felhatalmazás vagy megállapodás esetén (téma kutatások, regionális kutatások) a város határain kívül is.
- Ellátja gyűjtőterületén a védett tárgyak nyilvántartásával és ellenőrzésével kapcsolatos teendőket.

Az intézmény egyéb tevékenysége:

Dévaványai Hírlap szerkesztésével kapcsolatos feladatok ellátása, hirdetések felvétele államháztartás körébe tartozó szervezettől, természetes személyektől.

Az alábbi szakfeladatokat látja el:

082061	múzeumi gyűjteményi tevékenység
082062	múzeumi tudományos feldolgozó és publikációs tevékenység
082063	múzeumi kiállítási tevékenység
082064	múzeumi közművelődési, közönségkapcsolati tevékenység

A szakmai követelményeknek való megfelelést a DÁMK SZMSZ-ében rögzített szabályok, valamint az alábbi rendeletek biztosítják:

- 1997. évi CXL. törvény a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről
- 20/2002.(X.4.) NKÖM rendelet. A muzeális intézmények nyilvántartási szabályzatáról
- 2/2010.(I.14.) OKM rendelet. -A muzeális intézmények működési engedélyéről
- 52/2011. (VIII.18) NEFMI rendelet a muzeális intézmények működési engedélyéről

Az intézmény tárgyi, személyi feltételei:

Telephelyek:

Központi épület: Széchenyi út 8.

- kiállító és oktató, ill. közművelődési terem
- raktár- és kiszolgáló épület - kézműves műhely, restaurátor műhely
- nyitott színpad, szabadtéri színpad

Az épületek megfelelnek az elvárásoknak, a kiállítótermek megközelíthetőek a mozgáskorlátozottak számára. A mosdók akadálymentesítése nem megoldott.

A múzeum udvara szabadidős programok lebonyolítására és a nagyobb mezőgazdasági és ipari eszközök kiállítására alkalmas terület. A szabadtéri színpad árnyékolása jövőbeni tervek között szerepel.

Kiállítóhely: Bereczki Emlékház, Kossuth u. 40.

„Mesterségek Háza” c. állandó kiállítás - cipész, szabó, kötélgyártó, kerékgyártó és kovácsműhelyek, kender és len feldolgozást bemutató kiállítások. Az épület mozgáskorlátozottak számára is látogatható.

Személyi feltételek:

A 2014-es adatok szerint a gyűjtemény dolgozói létszáma: 4 fő

- 1 fő etnográfus-muzeológus, magyar tanár és könyvtáros – egyetemi és főiskolai végzettség,
- 1 fő restaurátor – közművelődési felelős – múzeumpedagógus – egyetemi végzettség (szülési szabadságon, helyettesítése szakképzett munkatárssal megoldott).

- 1 fő adminisztrátor, gazdasági ügyintéző és gyűjteménykezelő – Gazdálkodási és Menedzsment Szak - főiskolai végzettség.
- 1 fő üzemviteli alkalmazott, teremőr és takarító - alapfokú végzettség.

Szakmai tevékenység:

Az intézmény feladata, hogy értékeit rendelkezésre bocsássa az érdeklődők számára:

- múzeumi órák,
- kiadványok szerkesztése, megjelentetése a gyűjtemény tudományos anyagaiból,
- tudományos előadások,
- érdeklődők, kutatók, egyetemisták számára az írott és tárgyi anyag múzeumi szabályoknak megfelelő rendelkezésére bocsátása,
- helyi értékeket védő, gazdagító összefogások ösztönzése,
- népi mesterségek megismertetése,
- kézműves hagyományok felelevenítése, kézműves műhely működtetése,
- hagyományörző programok, népművészek munkájának megismertetése, más civilszervezetek által szervezett események munkájában tevékeny részvétel,
- képzőművészek, alkotók bemutatása
- szabadidő kulturált eltöltésének elősegítése.

Raktározás:

A múzeum gyűjtemény anyaga a Széchenyi u. 8. sz. alatti raktárépületben található. Két emeleti raktárteremben, a leltározott régészeti, néprajzi egységek és illetve az újonnan beérkező tárgyak, külön helyiségben a levéltári, adattári, történeti anyag, térképek és külön a textilek.

Régészeti anyag: dobozokban, tudományosan leltározva.

Néprajz: Polcokon elhelyezve, leltári szám szerinti sorrendben.

Levéltár: Levéltári dobozokban, külön levéltári szekrényben találhatóak, elzárva.

Üvegnegatív: a gyűjtemény legféltettebb anyaga, szekrényekben, elzárva. Egyenként csomagolva, téma szerinti csoportosítással leltározva.

Fénykép, fotó: Egyenként borítékolva, dobozokban. Folyamatos a leltározás, gyűjtjük a fotókat, a lakosság közül sokan digitalizálásra rendelkezésünkre bocsájtják régi fényképeiket. Az archiválás – mentés folyamatos.

Videó és filmanyag: kazetta, DVD

Hanganyag: számítógépen, ill. CD, DVD, kazetta, hangszalag.

Könyvtár - könyvek, folyóiratok: A régi, műtárgynak minősülő könyvek elzárva, kézikönyvként használható kötetek, folyóiratok szabad polcon az irodában. A szakkönyvtárunk folyamatosan gyarapodik, vásárlás, csere és ajándék útján.

Térképtár: Szabályosan raktározva, leltározva.

Adattár: Dobozban, adattári szekrényben a már feldolgozott anyag. Lehetőség szerint, folyamatos a számítógépes feldolgozás – gépelés, scennelés.

Történettudomány, irattár, levelezés: Folyamatosan történik a leltározás, a leltározott anyag dobozolva, külön szekrényben.

A raktározás körülményei – műtárgyvédelmi szempontból viszonylag jónak mondhatók. Páratartalom tekintetében nem mérhető kiugróan magas értékek, napsugárzás, UV sugárzás a tetőtéri raktár esetében jelent problémát, ez részben megoldott. A gyűjteményegységek elkülönítése a lehetőségekhez mérten megoldott. Polcrendszer, műtárgybarát csomagolóanyag beszerzése szükséges, későbbi tervek között szerepel.

Állagvédelem:

Az állagvédelem folyamatosan kiterjed minden egyes egységre. A gyűjtemény anyagát biológiai kártevők ellen 2-3 éves időközönként, gázosítással kezeljük. Ez legutóbb 2013-ban történt. Az újonnan kapott tárgyak esetén, anyagi lehetőségeink folyamatosan végezzük a tisztítást, konzerválást.

Biztonsági rendszer működik a főépületben és a raktár területén. Riasztóberendezéssel ellátott a Kossuth utcai épület is. Tűzvédelem a szabályoknak megfelelő.

Nyilvántartás minősége és szintje gyűjteménycsoportonként:

A térképtárat, a levéltár egy részét levéltáros dolgozta fel. Az üvegnegatívok, az adattár és az egyéb gyűjtemény egységek feldolgozását folyamatosan végezzük. A néprajzi tárgyak állomány egysége a legkevésbé feldolgozott, ebből a gyűjteményi területről adományoznak a legtöbbet.

A gyűjteményegységeket leltárkönyvben, és lehetőség szerint számítógépen tartjuk nyilván. A néprajzi anyag leltározásakor számítógépre visszük az adatokat, a tárgyról készült képeket.

Az állomány elsősorban adományok, ajándékok segítségével gyarapszik. Anyagi lehetőségünkhöz mérten vásárolunk, elsősorban különleges, vagy kiállításba, a gyűjtőkörünkbe illő tárgyakat, írott vagy képi anyagot.

2014. év végén történt szakfelüyeleti ellenőrzés eredményeképpen a gyűjtőkörök - a néprajzi kivételével – lezárásra kerültek, a még fenn maradt leltározások szakemberek bevonásával zajlanak, megadott határidőre elkészülnek.

Kiállítások:

Állandó:

2014-ben, az EMMI pályázaton belül felújításra kerültek a kiállító terem állandó kiállításai.

Bereczki Imre Emlékszoba

Ványai évezredek - régészeti

„Ősök emléke kísért...” – néprajzi

„Pásztorművészet a sárréti Dévaványán” c. kiállítás és interaktív oktatóterem

Állandó (külső helyszínen):

Déaványa sporttörténete (Seres István Sporttelep kiállítóterme)

Időszaki:

Lepénytől a kenyérig – konyhatörténet
Dózsa-féle parasztháború

Időszaki (külső helyszínen):

F (e) ltűnőhagyományok – KMNP Réhely Látogatóközpont

Rendezvények:

Február - Emlékműsor Dr. Bereczki Imre születésének évfordulója alkalmából

Március - 1848 emlékezete – kokárdafal készítés

Május - Emlékünnepség a Dózsa-féle parasztháború 500. évfordulója alkalmából

Május - Déaványai VI. Kazinczy-anyanyelvi verseny

Július - Múzeumi gyermektábor

Augusztus – Szent István napi vigaszágok

Szeptember - Betakarítási ünnep – népmese napi kiállítás

November - Batyus bál

December - Kalácsfesztivál

Szakmai rendezvények száma: 15

- résztvevői: 465 fő

Iskolai oktatást segítő foglalkozások száma (óvoda, ált.iskola, középisk.): 227

- résztvevői: 4 023 fő

Pályázatok

A „Pásztorművészet a sárréti Déaványán – múlt és jövő találkozása a Bereczki Imre Helytörténeti Gyűjteményben” - Déaványa város önkormányzat - TIOP-1.2.2-11/1-2012-0006 pályázat keretein belül, előzetes bejelentkezés alapján fogadjuk a csoportokat tematikus órákkal és kézműves foglalkozásokkal.

A „SÁ-RI” – A sárrét ritmusa, a rézkortól napjainkig TÁMOP-3.2.13-12/1-2013-0075 kódszámú - pályázatnak köszönhetően a 2014-es év folyamán, szeptembertől érkeztek az óvodás, iskolás és középiskolás csoportok. Minden hónapban az aktuális népszokásokról, hagyományokról hallhattak előadást, vagy ismerkedtek régi mesterségekkel. A kapcsolódó kézműves foglalkozások nagy sikerrel zajlottak. Vetélkedők is megrendezésre kerültek, ahol játékos feladatokat oldhattak meg a résztvevők. A pályázat keretein belül színvonalas műsorral és programmal fogadtunk felnőtteket is.

Pénzügyi adatok:

Bevételek

Intézmény működési bevétele 654 eFt

- ebből jegybevétel 26 eFt

Támogatások, kiegészített és átvett pénzeszközök 14 181 eFt

- ebből felügyeleti szervtől kapott támogatás 13.881 eFt

- ebből pályázati támogatás 300 eFt

Bevételek összesen: 14 835 eFt

Kiadások:

Személyi juttatások: 8 310 eFt

Munkaadókat terhelő járulékok: 1 978 eFt

Dologi és egyéb folyó kiadások: 2 967 eFt

Felhalmozási kiadások: 1 263 eFt

Egyéb kiadások: 317 e Ft

Kiadások összesen: 14 835 e Ft

A dologi kiadásokból kiemelt adatok

-működési és üzemeltetési kiadások 4 547 e Ft

- szakmai-dologi kiadások 471 e Ft

- ebből műtárgyvásárlás 162 e Ft

- ebből könyv és folyóirat beszerzés 8 e Ft

- ebből egyéb szakmai anyagok beszerzése 301 e Ft

Megjelenés, kapcsolat:

Munkánkat segítő civilszervezetek:

Dévaványai Múzeumbarátok Köre, Múzeumpártoló Kiemelkedően Közhasznú Közalapítvány, Dévaványa Felemelkedéséért Közalapítvány, DÉKE, Dévaványai Nagycsaládos Egyesület, Hagyományörző Nők Egyesülete, Dévaványai Folkműhely Egyesület – a teljesség igénye nélkül, mivel jó a kapcsolatunk az egyéb helybéli, megyei szervezetekkel.

Kapcsolatok intézményekkel:

Országos és egyéb múzeumok, többek között a Békéscsabai Munkácsy Mihály Múzeum Igazgatósága Nemzeti Múzeum, Néprajzi Múzeum, Hadtörténeti Múzeum, Déri Múzeum, Móra Ferenc Múzeum, Szentendrei Skanzen, Békés Megye Levéltára.

Együttműködési megállapodásaink vannak a helyi oktatási, közművelődési és más feladatot ellátó intézményekkel is aktívan együttműködünk. Számíthatunk a helyi vállalatok, vállalkozók segítségére.

A Dévaványai Hírlapban, a Békés Megyei Hírlapban, helyi és országos tévék műsorában, internetes újságokban, illetve az interneten – saját honlapon elérhetőek információk a múzeumról.

Ezúton köszönetet mondok a képviselő-testület minden tagjának, az önkormányzati dolgozóknak, akik segítettek a múzeum munkáját, a DÁMK vezetőségének és dolgozóinak a szakmai feladatokat támogató munkáját - és legfőképpen minden Dévaványán élőknek és elszármazottaknak, akik támogatják a DÁMK Bereczki Imre Helytörténeti Gyűjteményt.

Tisztelettel kérem a Képviselő-testületet, beszámolóom elfogadására.

Dévaványa, 2015. június 10.

Hajdu Ildikó
szakmai megbízott